

Blog: Tropenjaren

Heel lang heb ik de term ‘tropenjaren’ geassocieerd met iets positiefs, voor mij lag het in het verlengde van het ‘tropenrooster’. Je weet wel, die zomers waar het zo heet was dat je niet zo lang naar school hoefde, omdat je vooral rustig aan moest doen in die hitte. Een beetje de ‘je-drinkt-met-je-billen-bloot-melk-uit-een-kokosnoot-vibe’ opzoeken. Dat iedereen snapte dat je vooral niet moest rennen en racen en plannen, het elkaar een beetje makkelijk moet maken en veel ijsjes eten. Dat idee had ik dus, maar nu weet ik wel beter.

Want ik heb me het afgelopen half jaar bezig heb gehouden met het thema ‘ouderschap’ en ik heb veel mensen horen spreken over ‘de tropenjaren’. Er was een première van de documentaire ‘Ticket to the Tropics’ over druk op ouders anno nu. Ik sprak in dialoogsessies met jeugdartsen en verpleegkundigen over hun kijk op ouderschap en ik maakte kennis met de ouderschapstheorie van Alice van de Pas. En het besef groeide dat ik er natuurlijk helemaal naast zat met mijn idee van tropenjaren, niks geen hangmatten en slippertjes, maar extra rimpels en burn-outs!

Mijn vader wist me te vertellen dat uitdrukking ‘dit zijn de tropenjaren’ komt uit de tijd dat mensen uitgezonden werden naar Nederlands-Indië om het vaderland te dienen. De jaren die zij hier werkten, die vaak een stuk zwaarder waren dan in Nederland, telden dubbel voor hun pensioenopbouw. Het waren dus jaren die door een solidaire gemeenschap gecompenseerd werden. Stel je voor, het aantal kinderen dat je krijgt staat gelijk aan het aantal jaren dat je eerder met pensioen mag.....

Dat idee van die solidaire gemeenschap ten opzichte van ouders denk ik de laatste tijd veel over na. Er lijkt een soort schaal te bestaan waarop mensen om mij heen de verantwoordelijkheid van ouders plaatsen. Aan het ene uiterste staat ‘je hebt er toch zelf voor gekozen dus regel het maar’ en aan de andere kant staat ‘we zijn allemaal verantwoordelijk voor ondersteuning van ouders en kinderen’. Ik heb jeugdartsen, verpleegkundigen en beleidsmakers zowel het ene als het andere uiterste zien uitdragen. En dat verrast me toch.

Dan komt het toch weer terug bij de parallel met de Indiëgangsters, daar zullen ook mensen verschillend gedacht hebben over vervroegd pensioen. Van, ‘ze moeten niet zeuren want die lui hebben toch maar mooi een baan’ tot ‘het zijn dieners van ons vaderland en die verdienen onze steun’. En toch zijn in die tijd de ‘tropenjaren’ uitgevonden, is het officieel beleid geworden. Het zou eens interessant om uit te zoeken hoe dit beleid toen tot stand is gekomen, wat waren de argumenten? Wat was doorslaggevend? Wie weet leren we er nog van.

Daar ga ik, in tropische temperaturen, op vakantie met drie kleine kinderen en op die schaarse momenten dat ik in een hangmat lig, over nadenken. Fijne vakantie en tot in september.

Merel Steinweg is sociaal pedagoog, moeder van Ids (4) en Mara (2) en Klaas (0). Momenteel werkt Merel als adviseur bij het NCJ. Daarnaast werkt zij als inhoudelijk adviseur in de jeugdsector en geeft zij als 'Stand-Up Blogger' tijdens bijeenkomsten woorden aan wat niet gezegd wordt.